ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ
ΚΑΙ
ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΔΡ. 10
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ Φρ. Χρ. 10

Τιμὴ Φύλλου
5 λεπτὰ 5

ΕΤΟΣ Α'. | ΑΘΗΝΑΙ, Κυριακὴ 20 Ἀπριλίου 1903 | ΓΡΑΦΕΙΑ: Ὁδὸς Οἰκονόμου ἀριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 31

ΟΙ ΒΟΥΛΓΑΡΟΦΑΓΟΙ

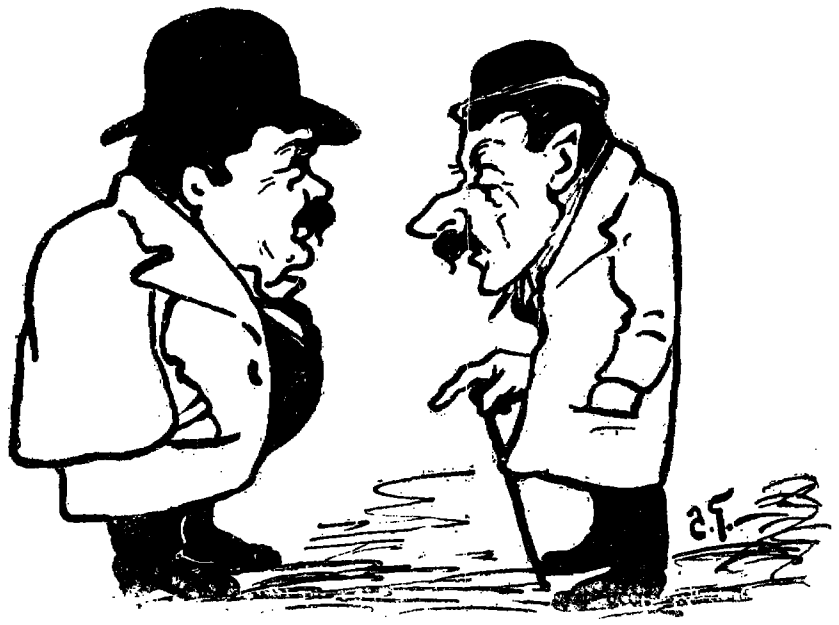

— Ἑτοιμάσου, κὺρ Γερόσιμε! Οἱ Βούλγαροι πάλι..

— Ἕτοιμος εἶμαι, φίλτατε! Λὲς λοιπόν;

— Τὸ λένε τὰ πράγματα, δὲν τὸ λέω ἐγώ! Μὲ Ντελιγιάννη Πρωθυπουργὸ, μὲ τὶς ἀποθῆκες μας γεμᾶτες ἀπὸ πολεμοφόδια, μὲ τὰ καράβια μας ἕτοιμα.. Μᾶς λείπει μόνο...

— Νὰ σοῦ 'πῶ ἐγὼ τί μᾶς λείπει! Μιὰ Ἐθνικὴ ἑταιρία καὶ ὁ κ. Ζηρὸς γιὰ νὰ ξανακηρύξῃ τὸν πόλεμο!

— Καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμα!..

— Κι' ἄλλο;

— Βεβαιότατα! Πρέπει ἐπειγόντως νὰ διορισθῇ ὁ κ. Λεβίδης ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν γιὰ νὰ βομβαρδίσῃ τὸ Καραμπουρνοῦ!..

— ΕΓΩΙΣΜΟΣ ΑΤΟΜΟΥ Κ' ΕΓΩΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΟΥ

ΜΠΡΟΣΤΑ στὸ Ἐγώ του, στὸ ἀνοικονόμητο Ἐγώ του — δηλαδὴ στὸ Συμφέρο του, στὴν Ματαιοδοξία του, δὲν θέλει νὰ ξέρῃ, δὲν ἀναγνωρίζει, τίποτε ἄλλο ὁ Ρωμηός. Αὐτὸ, τὸ Ἐγὼ τοῦ Ρωμηοῦ, εἶνε ἡ ρίζα τοῦ μεγάλου κακοῦ ποῦ μᾶς περιζώνει κι' αὐτὸ εἶνε ἡ κυριωτέρα ἀφορμὴ κάθε Ἐθνικῆς συμφορᾶς. Ἔτσι τὸ φωνάζει ὁ ἐκ Βραΐλας ὁμογενὴς, τοῦ ὁποίου τὸ γράμμα εἰς ἄλλην σελίδα δημοσεύομεν. Ἔτσι τὸ φωνάζουν καὶ τὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα χίλιες φορὲς ἕως τώρα ἐπεκύρωσαν τὴν μεγάλη αὐτὴ ἀλήθεια.

Μὴ 'πῆτε πῶς ἐγωιστὴς εἶνε καὶ ὁ Ἐγγλέζος καὶ πῶς στὸ ἐγωισμό του ὀφείλει ἡ Ἀγγλία τὸ μεγαλεῖό της. Ὁ Ἐγγλέζος εἶνε ἐγωιστὴς ὡς Ἐγγλέζος, ὡς πολίτης Ἄγγλος δηλαδὴ, κι' ὄχι ὡς ἄτομο. Μπροστὰ στὸν ἐγωισμὸ τοῦ πολίτου θυσιάζει τὸν ἐγωισμὸ τοῦ ἀτόμου, μὲ τὴν ἴδια εὐκολία, μὲ τὴν ὁποίαν ὁ Ρωμηὸς μπροστὰ στὸν ἐγωισμὸ τοῦ ἀτόμου θυσιάζει τὸν ἐγωισμὸ τοῦ πολίτου, τὸν ἐγωισμὸ τοῦ Ἕλληνος.

ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ τρανωτάτη ἡ Ἐθνικὴ Ἑταιρία, ἡ ἀλησμόνητη, ὅπως μᾶς ἔλεγε προχθὲς ἕνας ἀπὸ τοὺς καλλιτέρους συγγραφεῖς μας καὶ ἀπὸ τοὺς εἰλικρινεστέρους καὶ ἀγνοτέρους ἑταίρους της.

Ἡ ἑταιρία αὐτὴ μὲ τὸν ἐνθουσιασμὸν ποῦ ἱδρύθηκε καὶ μὲ τὴν δύναμιν ποῦ ἀπέκτησε, τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν ὑλικὴν, κακὸν στὸ Ἔθνος ποτὲ δὲν θάκανε. Μποροῦσε νὰ θαυματουργήσῃ, μποροῦσε νὰ ἐπιτύχῃ ἐκεῖνο ποῦ ζητοῦμε μερικοὶ παλαβοὶ σήμερα, μποροῦσε μ' ἄλλους λόγους νὰ παίξῃ ἀξιολογα τὸν ρόλο τοῦ ὀνειροπολουμένου Ἡρακλῆ ποῦ μᾶς χρειάζεται γιὰ νὰ βγάλῃ τὴν κόπρον τὴν ἀπλωμένην ἐπάνω στὴν Ρωμαΐκη ψυχὴ καὶ στὴν Ρωμαΐκη συνείδησι.

Καὶ θὰ τὸ κατώρθωνε αὐτὸ, εὐκολώτατα, ἂν ἔλειπε ὁ ἐγωισμὸς ἀπὸ τοὺς ἑταίρους της, ἂν ἐφρόντιζαν γιὰ τὴν αὔριον, κι' ὄχι γιὰ τὴν σήμερον, ἂν ἐζητοῦσαν νὰ καλλιεργήσουν τὸ ἔδαφος κι' ὄχι νὰ δρέψουν τῆς καλλιεργείας τοὺς καρποὺς καὶ νὰ στεφανώσουν τὰ μέτωπά τους, τὰ κατὰ τὸ πλεῖστον φαλακρὰ ἀπὸ τρίχες καὶ ἀπὸ σοβαρότητα, μὲ τὶς δάφνες ποῦ μὲ τὰ ἴδια τὰ χέρια τους θὰ ἐφύτευαν.

ΘΕΛΟΥΜΕ νὰ ποῦμε πῶς θὰ ἦταν πραγματικῶς Ἐθνικὴ ἡ Ἑταιρία ποῦ ἔκαμε τὸν πόλεμο, μόνον ἂν δὲν τὴν ἔσπρωχνε ὁ ἐγωισμὸς νὰ ζητήσῃ νὰ τὸν κάμῃ στὶς ἡμέρες της, ἀλλὰ παρεσκεύαζε τὰ πράγματα μὲ τέτοιο τρόπον ὥστε νὰ ἠμπορέσουν νὰ τὸν κάμουν τὰ ἐγγόνια καὶ τὰ δισεγγόνια τῶν ἱδρυτῶν της μὲ περισσοτέρας ἐλπίδας ἐπιτυχίας καὶ μὲ ὀλιγωτέρους κινδύνους μασκαρεύματος.

Ἀλλὰ ποῦ ἄφηνε ὁ Ἐγωισμός! Πρέπει ὁ πολεμος νὰ γίνῃ στὶς ἡμέρες μας, πρέπει νὰ τὸν κάνουμε μεῖς, γιὰ νὰ μᾶς στήσουν τὸν ἀνδριάντα μας! Κι' ὅπως μᾶς ἔλεγε ὁ φίλος ποῦ ἀναφέραμε παραπάνου, δὲν νὰ λησμονήσῃ τὴν ἱερὰν συγκίνησι μὲ τὴν ὁποίαν ἕνας ἀπὸ τοὺς κυριωτέρους μοχλοὺς τῆς ἑταιρίας ἀνήγγειλε στοὺς ἑταίρους ὅτι αὐτὸς, ὁ ἴδιος, κατώρθωσε νὰ κηρύξῃ τὸν πόλεμον καὶ τὴν εὐκολίαν, μὲ τὴν ὁποίαν ὡς ὁ Πέτρος, ἀπαρνήθηκε τὴν ἑταιρίαν, ἀμέσως μετὰ τὴν πρώτην τοῦ στρατοῦ μας ὑποχώρησιν.

Ἡ ἱστορία, βλέπετε, ἡ ἀμείλικτη, δίδει γιὰ τὸν Ἐγωισμόν μας τὴν ἀδιασειστωτέραν καὶ τὴν τρανωτέραν ἀπόδειξι.

Μακάρι ἡ ἴδια ἱστορία νὰ δώσῃ μιὰ μέρα —θανατείλῃ ἄρά γε ποτὲ ἡ Πασχαλινὴ αὐτὴ ἡμέρα τῆς ἀναβιώσεως;— τὴν ἀποδειξι ὅτι ὁ Ἐγωισμὸς ὑπεχώρησε πρὸ τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ὅτι τὸ Ἄτομον ἔγεινε σκλάβος τοῦ Πολίτου.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

Μπορεῖ νὰ μιλάῃ κανεὶς μὲ τρόπον ἀπολύτως δίκαιον καὶ ὅμως ὅλοι νὰ φωνάζουν τὸ ἐναντίον. Αὐτὸ γίνεται ὅταν δὲν μιλάει κανεὶς γιὰ ὅλον τὸν κόσμο.

* * *

Πολλὲς φορὲς ἀντιλέγουμε σὲ μιὰ γνώμη μόνο καὶ μόνο γιατὶ ὁ τόνος ποῦ μᾶς παρουσιάζεται δὲν εἶνε συμπαθητικός.

ΕΫΡΠΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Ο ΠΑΠΑΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Καὶ εἶπα: Ὅτι ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ ρίξῃ μέσα εἰς τὴν ζωὴν αὐτὴν τὸ βλέμμα ἐρευνητικὸν, καὶ ἡ σκέψις νὰ ἐγγίσῃ τὰ στοιχεῖα τῆς ζωῆς αὐτῆς τοῦ Ἕλληνος. Τὰς συνθήκας ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν των ποῦ ζῇ ὁ Ἕλλην αὐτὸς στὸ χωριὸ καὶ στὴν πόλι, στὴν πρωτεύουσα τοῦ δήμου καὶ στοὺς Νομοῦ.

Καὶ πρῶτον ἀπ' ὅλα ἐπέρασα μέσα εἰς τὸ χωριὸ, ἕνα χωριὸ τῆς Πελοποννήσου, ἕνα χωριὸ στὸ Βουνό.

Ἐπῆγα τὸν Παπᾶ μιὰ καλοκαιρινὴν αὐγὴ, μετὰ τὴ λειτουργία καὶ ἐπῆγα κάτω ἀπὸ τὸν παμπάλαιο Πλάτανο.

Ὁ παπᾶς, ὅπως τὸ χωριὸ, εὐωδιασμένος ἀπὸ τὰ λιβάνια καὶ τὰ μύρα τῆς Ἐκκλησίας, ἦταν μετὰ τὴ λειτουργία.

Ἦτο ὁ χωρικὸς παπᾶς ὁ καλοκάγαθος—ἀλλὰ ὁ παπᾶς τὸν συνάδελφο δὲν εἶχε σὲ ὑπολήψι. Τὸν ἤθελε πλέον ἀξιοπρεπῆ, πλέον λαϊκὸ—ἀλλὰ καὶ ὄχι ψεύτη. Πλέον θεοσεβῆ ἀλλὰ καὶ ὄχι ἀγύρτη. Κατηγοροῦσε τὸν τρόπο τῆς λειτουργίας ποῦ κάνει καὶ τὸν ἤθελε νὰ εἶνε ὀλιγώτερο κερδοσκόπος. Ὁ παπᾶς ἤξευρε τὰ ἄδυτα τοῦ ἀλλου καὶ τὰ ἱερὰ δὲν ἤθελε νὰ ρίπτωνται τοῖς κυσί! Ἔπειτα θὰ ἦταν καλλίτερο νὰ ἦταν μιὰ ἐνορία στὸ χωριό. Ἔφταιξε ὁ Π. Βουλευτὴς ποῦ τάκαμε θάλασσα μὲ τὸν ἀρχιμρέα. Ὁ Δήμαρχος ποῦ ὁ παπᾶς θὰ τὸν καταψηφίσῃ—ὁ κλητῆρας τοῦ Εἰρηνοδικείου ποῦ εἶνε ζαφτισμὸς τοῦ εὐλογημένου. Καὶ ὁ δικός μας παπᾶς ἔλεγε πάντα,—πῶς ἡ πλάση τῆς Ἑλλάδος χάλασε. Πόσοι καὶ λαϊκοὶ καὶ παπάδες τὸ ἴδιο εἶνε—τὰ ἴδια ζοῦν, τα ἴδια κάνουν ἁμαρτήματα..

Ἔπειτα ἐπέρασεν ἐνώπιόν μου—ἀπὸ τ' αὐτιά μου καὶ ἀπὸ τὴς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου ποῦ δὲν ἠνωρθώθησαν—ὅλη ἡ ἔτοιμη καὶ ἀχειροποίητος μποιγάδα.. τοῦ χωριοῦ. Ὁ πρόεχων μὲ τὶς ἐξεντρωπαϊσμένες κόρες του καὶ ὁ ἀγαθωνιαστικός τῆς μιᾶς. Ἡ Μαμὴ ποῦ ἔφερε ἕνα νέο μηχάνημα γιὰ τὶς λεχῶνες—καὶ δὲν γεννοῦν μὲ τὶς εὐλογίες καὶ τὰ εὐκέλαια τοῦ παπᾶ. Ὁ καφεντζῆς ποῦ εἶνε δόλιος καὶ βάνει κριθάρι στὸν καφὲ—καὶ ὁ κρασοπώλης ποῦ νερώνει τὸ κρασί—καὶ ὁ καντηλανάπτης ποῦ κλέβει τὸ λάδι τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὸν ἐπίτροπο... καὶ .

* * *

Ὁ ἱερεὺς τοῦ χωριοῦ Ποῖος εἶνε ὁ ἱερεύς; Ποῖος τύπος καὶ ὑπογραμμὸς εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὸ βασίλειον τῶν λοταμτζήδων τῆς πολιτικῆς, τῶν στραγαλατζήδων ποῦ πωλοῦν κοκορέτσια ζαχαρένια τῆς φιλολογίας οἱ παπάδες τῆς ἰδέας ἢ οἱ παπάδες τῆς τέχνης! Ἀπὸ τὸν παπᾶ τοῦ χωριοῦ ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. Ἐλᾶτε στὸν παπᾶ τοῦ παντὸς Ἑλληνικοῦ ψευτοκομπολογιοῦ, τοῦ βρίζει χωρὶς δικαίωμα. τοῦ πεζαρεύει γιὰ ταλέντο ἢ ἀξία ἢ ὑπεροχὴ Φτάνει γλῶσσα νὰ ἔχῃς καὶ ὰς μὴ ἔχῃ κόκκαλα . νὰ γλύφῃς.

Ἐπὶ τοῦ τρίποδος νὰ ἱσταται καὶ ἐπὶ τῆς ἄκρας γραφίδος ἢ πετῶντι.. καλάμῳ νὰ σκορπίζῃς ἀστραπὲς εἰς τὸ κενὸν, κεραυνοὺς ἰδεολογίας, πομφόλυγας ἐπὶ τῶν λαμπροκυμάντων ὠκεανῶν τῶν νεοελληνικῶν ἰδανικῶν.

Ὁ παπᾶς τοῦ χωριοῦ! Ἀνοίξατε τὴν σελίδα διότι πρέπει κάτι νὰ ἐρευνήσετε, καὶ ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπάρχει τίποτε γράψετε τὸ ὄνομά σας κάτω ἀπὸ κάτι μεγάλο, ἰδικόν σας πάντοτε, ὅπως θὰ ἐγράψατε τὸ ὄνομά σας μὲ τὴν ἰδίαν ἡδονὴν ἐπὶ τῆς ἀσπίλου στήλης τοῦ Παρθενῶνος—ἢ μὲ τὴν ἰδίαν ἐπὶ τῆς δυσώνυμον ἀριθμὸν φερούσης θύρας τῆς οἰκίας σας! Ὤ, ἀγλαοὶ καρποί! Ἀπὸ π ἶον δένδρον ἐπέσατε, καὶ διὰ νὰ πέσετε δὲν πρέπει νὰ εἴσαστε ἀγλαοί. Ὤ, πετῶντι καλάμῳ συγγραφεῖς, καὶ ὦ λαβύρινθοι ἰδεῶν ποῦ ὡσὰν νυχτερίδες παραστρατίζετε, καὶ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας δῆθεν ζητεῖτε νὰ νικήσετε ποῦ σᾶς θαμπώνει, πρέπει, πρέπει νὰ μὴν εἶνε ἀκόμη καιρὸς διὰ σᾶς, καὶ πρέπει νὰ σιγήσετε; Ὄχι, πετάξετε ὅπως ἠμπορεῖτε, κράξετε ὅπως θέλετε, παραπαίοντες καὶ ὀρθοβατοῦντες ἢ χαμωπετῶντες καὶ ψηλαφίζοντες, κλαψογελάσετε καὶ συναπαντηθῆτε, ρήξατε κραυγὰς κινδύνου καὶ κραυγὰς ἀλληλοθαυμασμοῦ, ἀλλὰ πρὸς Θεοῦ, διὰ τὴν σωτηρίαν ὑμῶν, καὶ διὰ τὸν ὀρθὸν λόγον τοῦ παπᾶ τοῦ χωριοῦ, μὴ πρὸ παντὸς πηδᾶτε νὰ περάσετε τὴν σκιάν σας, διότι ποτὲ δὲν θὰ τὸ κατωρθώσετε!..

ΣΠΗΛΙΟΣ ΠΑΣΑΓΙΑΝΝΗΣ

Η ΓΝΩΜΗ

ΤΩΝ ΕΞΩ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἕνα γράμμα ἀπὸ τὴν Ρουμανία

Βραΐλα 8)21 Ἀπριλίου 1903

Κύριε Διευθυντὰ τῆς ἐφημερίδος «Νουμᾶς»

Εἰς Ἀθήνας

Διαβάζω τακτικὰ τὸν «Νουμᾶ» καὶ σᾶς συγχαίρω διὰ τὸ ὅσον ἐθνωφελὲς τόσον καὶ τολμηρὸν ἔργον τὸ ὁποῖον ἀνελάβετε.

Εἶμαι καὶ ἐγὼ τῶν αὐτῶν ἰδεῶν καὶ φρονημάτων ὑμῶν καὶ πρὸ πολλοῦ μάλιστα δημοσιεύω ἀνάλογα πράγματα εἰς ἐφημερίδας ἐδῶ πρὸ πάντων, τὰ ὁποῖα θὰ ἔμειναν ἄγνωστα αὐτοῦ διὰ τὴν μὴ κυκλοφορίαν τῶν φύλλων τούτων εἰς Ἑλλάδα.

Ἐγὼ μάλιστα ἐξεφράσθην πάντοτε ριζοσπαστικώτερον (ὑπὸ τὴν ἀντίθετον ἔννοιαν τῆς λέξεως) κατὰ τῆς ἐπιπολαζούσης πολιτικῆς διαφθορᾶς, ἀποδώσας τὴν πρώτην ἀρχὴν τοῦ κακοῦ εἰς τὴν κακὴν τάσιν ἢ ἀντίληψιν αὐτοῦ τοῦ λαοῦ καὶ ἐφρόνουν καὶ φρονῶ ὅτι οἱ κομματάρχαι καὶ βουλευταὶ ἀκόμη δὲν εἶνε τὸ αἴτιον καθαυτὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ αἰτιατόν. Τὸ κακὸν ἔγκειται εἰς τὸ πολὺ φιλελεύθερον ἢ τερατωδῶς δυσανάλογον πολίτευμα ἢ Σύνταγμα, ἀλλὰ πρὸ πάντων εἰς τὴν φύσιν αὐτοῦ τοῦ ρωμηοῦ καὶ τοῦ ἐλαχίστου ἀκόμη, ὅστις ἐνώπιον τοῦ ἀνοικονομήτου «ἐγώ του» ἢ καὶ ἰδιοτρόπου συμφέροντός του ἢ καταιοδοξίας του, δὲν θέλει νὰ ξέρει τίποτε. Τὸ «ἐγώ» αὐτὸ τοῦ ρωμηοῦ εἶνε ἄξιον πολλῆς μελέτης καὶ δύναται νὰ παρέξῃ τροφὴν εἰς τὸν ἐταστικὸν νοῦν δέκα Ἀριστοτελήδων. Τοιούτου δὲ ὄντος τοῦ λαοῦ δὲν ἠμπορεῖ παρὰ νὰ ἄρχουν οἱ Κλέωνες καὶ οἱ ὅμοιοι τούτων.

Εἰς ἄλλα Κράτη ὑπάρχουν καὶ ἐκεῖ τοιοῦτοι, ὡς ὑπάρχουν παντὸς εἴδους ἀσυνείδητοι ἄνθρωποι, ἀλλὰ δὲν εὑρίσκουν τὸ ἔδαφος πρόσφορον διὰ νὰ ἐνεργήσουν ἐπιτυχῶς ὡς παρ' ἡμῖν. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον καὶ ὁ περιορισμὸς τοῦ Συντάγματος δὲν θὰ ὠφέλει, διότι τότε μάλιστα θὰ εἶχον βάσιμον δῆθεν ἀφορμὴν καὶ ὁ λαὸς καὶ ὄχλος καὶ οἱ Κλέωνες νὰ ὁρίσωσι.

Τὸ μόνον λοιπὸν, τὸ ὁποῖον μένει εἶναι νὰ τίθενται ὑπὸ τὴν ἀνατομικὴν κοπίδα τοῦ ἐφημεριδογράφου καὶ νὰ ρωτογραφοῦνται οὕτως εἰπεῖν τὰ ἐλατήρια τῶν διαφόρων πράξεων τοῦ λαοῦ καὶ τῶν κολάκων αὐτοῦ καὶ ἂν ἔλθῃ νὰ συνετισθῇ αὐτὸς ὁ λαὸς καλὰ, ἄλλως.... τετέλεσται! Διὸ εἶσθε ἄξιος πάσης τιμῆς καὶ ἐπιδοκιμασίας διὰ τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἀνελάβετε μὲ τὸν «Νουμᾶ».

Δύναται καὶ ὁ Βασιλεὺς καὶ ὁ Διάδοχος νὰ συντελέσωσι διὰ μέτρων ἀποφασιστικῶν εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως ταύτης ριψοκινδυνεύοντες καὶ αὐτὸν τὸν θρόνον, τιθέμενοι μάλιστα αὐτοὶ πρῶτοι τὸ δίλημμα «ἢ βελτίωσιν ἢ παραίτησιν». Ἀλλὰ περὶ τούτου περισσότερα εἰς ἄλλην ἴσως εὐκαιρίαν.

Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τῆς παρούσης μου ἔγραψα προλαβόντως καὶ ἄρθρον ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «ἐν εἴδει ἐκκλησίας ἴσως» κατὰ τὴν διάσημον σανιδοφόρον ἀναρρίχησιν τοῦ κ. Δηλιγιάννη εἰς τὴν πρωθυπουργίαν, τὸ ὁποῖον ἄρθρον ἔστειλα μέσον τρίτου προσώπου εἰς τὴν «Πατρίδα» Βουκουρεστίου,—διότι ἐγὼ εἶμαι δυσηρεστημένος κατὰ τοῦ Σίμου—καὶ δὲν τὸ κατεχώρησεν λόγῳ δῆθεν ὅτι τοιαῦτα δυσάρεστα πράγματα δὲν πρέπει νὰ δημοσιεύωνται εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἀντίγραφον τοῦ ἄρθρου ἐκείνου ἔστειλα καὶ εἰς τὸν κ. Παπαδιαμαντόπουλον ὑπασπιστὴν τοῦ Βασιλέως μας, ἵνα γίνῃ γνωστὸν εἰς τοὺς Αὐλικοὺς αὐτόθι κύκλους πῶς σκεπτωμεθα καὶ ἡμεῖς ἐδῶ, ἀφοῦ ἡ «Πατρὶς» δὲν ἐκθέτει τὸ ἀληθὲς φρόνημα τῶν ἐδῶ, πονούντων διὰ τὰ συμβαίνοντα· ἀλλ' ἀγνοῶ ἂν ἔφθασεν ἡ ἐπιστολή μου εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον.

Διατελῶ πρόθυμος

ΜΙΧ. Σ. ΜΗΛΙΑΡΕΣΗΣ

ΓΑΒΡΙΗΛ Δ' ΑΝΟΥΝΤΣΙΟ

ΟΝΕΙΡΟ ΕΑΡΙΝΗΣ ΠΡΩΙΑΣ

ΚΑΤΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΝ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΛΑΜΠΕΛΕΤ

Εἶνε τόσον γλυκειά! Λέγει κάποτε κάτι λόγια γλυκὰ καὶ παιδικὰ ποῦ εἶνε σὰν ἕνα δακρυσμένο χαμόγελο καὶ δίνουν συγχρόνως στὴν καρδιὰ δὲν ξέρω ποιὰ παρηγοριὰ καὶ ποιὰ θλίψι.

(Παῦσις. Δείχνει στὸν ἐπισκέπτη ἕνα κάθισμα μεταξὺ δυὸ στύλων).

ΒΕΑΤΡΙΚΗ. Θέλετε νὰ καθίσουμε ἐδῶ;

(Κάθονται κι' οἱ δυὸ, ἡ μιὰ κοντὰ στὸν ἄλλο, ἐπάνω στὴν πέτρα. Ὁ Βιργίνιος βασανισμένος ὑπὸ τὴν ἐσωτερικὴ καταιγίδα, φαίνεται σὰν νὰ μὴν εἰμπορεῖ ν' ἀνοίξῃ τὰ χείλη του. Εἶνε ὠχρὸς καὶ προστακτικός.)

Πῶς εὐωδιάζουν ἡ ἀνθεμιδες καὶ τὰ λευκὰ ρόδα καὶ οἱ νάρκισσοι! Πολλὰ ἄνθη ὅμως ἐξωρίσθησαν ἀπὸ τὴν Ἀομιράντα, γιὰ τὰ μάτια ἐκείνης... Ὁ κηπουρὸς ἀγρυπνεῖ. Τὸν ἀκούσατε νὰ τραγουδεῖ; Τραγουδεῖ πάντα καὶ ἐνῷ τραγουδεῖ αὐτοσχεδιάζει τὰ ποιήματα καὶ τὶς ρίμες. Τραγουδεῖ καὶ προσέχει. Κάποτε ὅμως τὸν ἀπατᾷ ἡ προσοχή του... Τώρα ἀνθίζουν ἡ παπαροῦνες... Ξεσκοῦν ξαφνικὰ μέσα στὰ χόρτα σὰν ὁρμητικὲς φωτιές. Ἡ Θεοδότη σκέπτεται ὅτι πρέπει πρὶν τῆς ὡρισμένης ἐποχῆς νὰ δρεπανίσουμε τὸ λειβάδι...

Παῦσις

Ἔχετε πολλὰ ἄνθη στὸ Φοντελουντσέντε;

ΒΙΡΓΙΝΙΟΣ. Πολλὰ ρόδα.

ΒΕΑΤΡΙΚΗ. Τὰ ἀγαποῦσε τόσον ἡ μητέρα σας τὰ ἄνθη Τὰ ἀγαπᾶ. . ἀκόμη;

ΒΙΡΓΙΝΙΟΣ. Δὲν ἀγαπᾷ ἐκείνη τώρα παρὰ τὸν πόνο της.

ΒΕΑΤΡΙΚΗ (μὲ ἀμφιβολία). Ὑποφέρει ἀκόμη πολύ;

ΒΙΡΓΙΝΙΟΣ (τὴν κυττάζει στὸ πρόσωπο, ἀγγιγμένος ἴσως ἀπὸ τὸν ἦχο ἐκεῖνο τῆς φωνῆς της). Καθὼς τὴν πρώτη ἡμέρα!

ΒΕΑΤΡΙΚΗ. Δὲν εἴσθε σεῖς ἡ παρηγοριά της;

ΒΙΡΓΙΝΙΟΣ. Αὐτὴ δὲν γυρεύει παρηγοριά. Δὲν γυρεύει παρὰ νὰ μείνῃ γερμένη ἐπάνω στὸν πόνο της ποῦ ἀγαπᾷ, καθὼς ἀγαποῦσε τὸ παιδί της ποῦ τῆς τὸ πῆραν.

ΒΕΑΤΡΙΚΗ. Ἐδῶ σὲ καμμιὰ προσευχὴ δὲν λησμονιέται τὸνομά της. Μιὰ ταπεινὴ καὶ ἀφοσιωμένη σκέψις καθημερινῶς διευθύνεται πρὸς αὐτήν.

ΒΙΡΓΙΝΙΟΣ. Τὴν δέχεται ἐκείνη μ' εὐγνωμοσύνη κι' ἀπαντᾷ.

ΒΕΑΤΡΙΚΗ. Δὲν καταριέται, λοιπὸν, ἐκείνη;

ΒΙΡΓΙΝΙΟΣ. Ἄ, σεῖς δὲν γνωρίζετε τὴν καρδιά της!

ΒΕΑΤΡΙΚΗ. Ἐσυγχώρησε, λοιπόν;

ΒΙΡΓΙΝΙΟΣ. Θεωρεῖ στὴν αἰωνιότητα εὐλογημένο τὸ ἡρωϊκὸ καὶ γλυκὺ ἐκεῖνο πλᾶσμα ποῦ ἔδωσε σ' ἐκεῖνο τὸ μακρὺ λουτρὸ τὴν μαρτυρία τοῦ ὑπερτάτου ἔρωτός του.

ΒΕΑΤΡΙΚΗ. Τὸ πᾶν, λοιπόν, τῆς ἐφανερώθη;

ΒΙΡΓΙΝΙΟΣ. Καμμιὰ ἀπάτη θὰ εἰμποροῦσε νὰ ἐξισωθῇ στὴν ὠμορφιὰ μὲ τὴν φριχτὴ ἀλήθεια, γιὰ τὴν ψυχή της.

ΒΕΑΤΡΙΚΗ. Καὶ ξέρει ἐκείνη ὅτι ἤλθατε στὴν Ἀομιράντα;

ΒΙΡΓΙΝΙΟΣ. Τὸ ξέρει· μὲ περιμένει. Ξέρει πῶς ἤλθα γιὰ νὰ ἰδῶ τὴν Ἰσαβέλλα. Θὰ φιλήσῃ τὰ μάτια μου ποῦ θὰ τὴν ἀντίκρυσαν· θ' ἀναζητήσῃ στὸ βάθος τους τὴν εἰκόνα... Δὲν καταλαβαίνετε; Ξέρει ἐκείνη ὅτι γιὰ ἕνα μόνο πλᾶσμα ὁ Ἰουλιανὸς δὲν ἀπέθανε καθολοκληρίαν, γιατὶ τοῦτο νοιώθει ἐπάνω του κάτι τι ἀκόμη ἐκείνου, κάτι τι τὸ ζωντανὸ καὶ τὸ θερμὸ, τὸ ἄσβυστο, ποῦ τῆς φέρνει τὸ παραλήρημα. Δὲν καταλαβαίνετε; Ἔχει ἕνα ἀπηλπισμένο πόθο νὰ ἰδῇ αὐτὸ τὸ πλᾶσμα, νὰ τὸ ἐγγίξῃ, νὰ τὸ σφίγξῃ, νὰ τὸ κρατήσῃ στὴν ἀγκαλιά της, νὰ τοῦ μιλήσῃ, νὰ τὸ ρωτήσῃ, μολονότι ξέρει ὅτι ἂν ἔκανε τοῦτο θὰ ἀπέθνησκε,

Ο ΝΟΥΜΑΣ
ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ—ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ—ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 4
Ἀθῆναι 20 Ἀπριλίου 1903.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

Η ΚΟΙΜΩΜΕΝΗ

κόρη τῆς ὁδοῦ Στρίβωνος ἂν δὲν ἐξύπνησε ἀκόμη, κατώρθωσε ὅμως νὰ ἐξυπνήσῃ τὴν κοιμωμένην ρεκλάμα τῶν τετρακοσίων τόσων ἰατρῶν τῆς πρωτευούσης, οἱ ὁποῖοι εὗρῆκαν τὴν κατάλληλη περίστασι νὰ προτείνουν μίαν θεραπείαν ὁ καθένας καὶ νὰ καμαρώσουν τὸνομά τους ρεκλαμαριζόμενον στὰς στήλας τῶν ἐφημερίδων.

Τόση κατάχρησις καὶ σὲ τόσο σύντομον χρονικὸ διάστημα, τῶν ἐπιθέτων «διάσημος», «διακεκριμένος», «διαπρεπὴς» καὶ δὲν ἠξεύρομεν ποίου ἄλλου παρεμφεροῦς ἀκόμη, δὲν ἔγεινε ποτὲ ἄλλοτε ὅσον τὶς ἡμέρες αὐτὲς κ' εἰς βάρος τῆς δυστυχισμένης ὑστερικῆς κόρης. Ὅλοι ἀναλαμβάνουν νὰ τὴν θεραπεύσουν, ὅλοι διατυμπανίζουν πῶς κατέχουν τὸ μυστικὸν τῆς θεραπείας της, κ' ἐν τούτοις ἡ κόρη κοιμᾶται καὶ θὰ ἐξακολουθῇ νὰ κοιμᾶται μέχρι τῆς ἡμέρας τοὐλάχιστον ποῦ θὰ ποφασίσῃ ἡ παιγνιδιάρα καὶ ἰδιότροπη Φύσις, ὁ μεγαλείτερος καὶ θαυματουργώτερος αὐτὸς ἰατρὸς, νὰ τὴν ἐξυπνήσῃ καὶ νὰ τὴν σώσῃ ἀπὸ τὰ νύχια καὶ ἀπὸ τὰς ἡρωικὰς μεθόδους τῶν πτυχιούχων ἱεροεξεταστῶν της.

Ἕνας κύριος, ὁ ὁποῖος ἔχει τόσην πεποίθησιν στοὺς ἰατροὺς, ὅσην καὶ αὐτοὶ στὰ γιατρικά τους, μᾶς ἔλεγε:

— Ἤθελα νὰ ἤξευρα πόσοι γιατροὶ θὰ ἑτοιμοῦσαν νὰ ἀναλάβουν, τόσο ρεκλαμοειδῶς τὴν θεραπείαν τῆς δυστυχισμένης κόρης, ἂν ἐπρόκειτο, ὅπως καὶ στὴν ἄρρωστη Βασιλοπούλα τοῦ παραμυθιοῦ, ὅποιος δὲν τὴν θεραπεύσῃ νὰ χάνῃ τὸ κεφάλι του.

Βλέπετε, τώρα δὲν ἔχουν νὰ χάσουν τίποτε οἱ κύριοι αὐτοί. Καὶ γι' αὐτὸ μᾶς ἐπῆραν τ' αὐτιά μας φωνάζοντες ὁ μὲν ὅτι θὰ τὴν ἐθεράπευε ἂν τοῦ ἄφνε καιρὸν ἡ ἄλλη, ἡ πολυπλήθης πελατεία του, ὁ δὲ ὅτι ἂν εἶχε τὰ κατάλληλα μέσα, ὁ ἄλλος ὅτι ἂν τὸν ἄφηναν μόνον καὶ δὲν τὸν ἐνοχλοῦσαν οἱ συνάδελφοί του καὶ ὁ καθένας μὲ ὅ,τι τοὔρθῃ στὸ κεφάλι του.

Ἐν τούτοις ἂν δὲν ἐξύπνησεν ἕως τώρα ἡ ὑστερικὴ κόρη, καιρὸς νὰ ἐξυπνήσουν αἱ ἀρχαὶ, ὅπως πολὺ σωστὰ καὶ ἀντιτσαλαταινικώτατα ἐπρότεινεν ὁ κ. Μιταυτσῆς, καὶ νὰ παλάξουν τὴν κόρη καὶ 'μᾶς ἀπὸ τοὺς κροτοὺς τῆς ρεκλάμας, οἱ ὁποῖοι εἶνε ἀπαισιώτεροι καὶ ἀπὸ τοὺς κρότους τῆς ἀνοιγομένης πόρτας ποῦ τὴν ρίχνουν εἰς λήθαργον.

Ο κ. ΤΡΟΥΦΦΙΕ

ἀπάντησε μιὰ καὶ καλή, κατὰ τὴν καλλιτεχνικὴν προεσπερίδα τῆς Γαλλικῆς Σχολῆς, εἰς ἐκείνους ποῦ ἐτόλμησαν νὰμφισβητήσουν τὴν καρποφόρον διδασκαλίαν του καὶ τὸ ἀγαθὸν μέλλον τοῦ θεάτρου τὸ ὁποῖον μᾶς ἔφερε μέσα στὸν ταξειδιωτικὸ σάκκο του ἀπ' τὸ Παρίσι.

Ἔργον ἀποκλειστικῶς ἰδικόν του εἶνε ἡ ἀναπαράστασις τοῦ ἀρχαίου ἀγγείου τὴν ὁποίαν ἐπαρουσίασε μὲ τὰς τέσσαρας μαθητρίας τῆς Δραμ. Σχολῆς τοῦ Ὠδείου, στὴν Γαλλ. Σχολήν. Ἂν δὲν ὡμίλησαν δὲ αἱ μαθήτριαι, τοῦτο ἔγεινεν σκοπίμως, ἀφοῦ μόνον στάσεις πλαστικὰς, παντομίμαν δηλ. ἐδίδαξε ὁ κ. Τρουφφιὲ, καὶ μόνον τὴν παντομίμαν, ὡς καθαρῶς ἰδικήν του ἐργασίαν, ἐπρόκειτο νὰ δείξῃ εἰς τὸν Ὑπουργόν του, τὸν ὁποῖον εὐχαριστοῦμεν καὶ 'μεῖς, μαζῆ μὲ τὸ Ὠδεῖον, διότι ἐπέτρεψε εἰς αὐτὸν νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ θέσῃ τὰς βάσεις τοῦ Θεάτρου μας.

Αἱ μαθήτριαι τοῦ Ὠδείου, θὰ ὁμιλήσουν ἐπισήμως μόνον ἐνώπιον τοῦ Ἕλληνος Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, ὅταν ἔλθῃ ὁ καιρὸς νὰ δείξῃ καὶ ὁ κ. Βλάχος τὴν ἐργασίαν του.

ΣΕ ΜΙΑ ΝΕΚΡΗ

Ἀχνὴ κατάχλωμη σ' ἐπέρασαν
Μὲ λεϊμονιᾶς στεφάνι στὸ κεφάλι,
Τῆς ὄψης σου τὰ λούλουδα νειοθέριστα
Στολίζανε τὸ νεκρικό σου μοσκεφάλι,
Κι' ἀπ' τὸ λευκό σου σάβανο μυριόχρωμα
Ξαπλώνανε στὴ φύση, δλάγυρά σου.
Λὲς κι' ἔφερναν τὰ μύρα τους στὴν ἄνοιξη
Τὴν νειότη σου, τὴν ἄθικτη ὡμορφιά σου.

ΠΕΤΡΟΣ ΔΡΟΝΑΣ

ΤΟΥ ΔΟΝ ΚΙΧΩΤΟΥ

τὴν περίφημη περικεφαλαία νὰ μὴ τὴν φορέσουμε καὶ πάλιν, γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Νὰ μὴ τρίζουμε τὰ δόντια μας, νὰ μὴ δείχνουμε τὴν γροθιά μας κατὰ τὸ μέρος τῆς Βουλγαρίας, νὰ μὴ βρίζουμε, νὰ μὴν ἀπειλοῦμεν!

Μαθήματα μόνον ἀπὸ τὸ δράμα ποῦ ἄρχισε νὰ ἐκτυλίσσεται στὴν Μακεδονία, νὰ παίρνουμε. Μαθήματα γιὰ τὸ παρὸν καὶ μαθήματα γιὰ τὸ μέλλον.

Ἂν ἀνατινάσουν κτίρια στὸν ἀέρα οἱ Βούλγαροι κι' ἂν σκοτώνουν, δὲν εἶνε δολοφόνοι, δὲν εἶν' ἐμπρησταί. Εἶνε πατριῶτες, μάλιστα. Γιὰ τὴν πατρίδα τους, γιὰ τὸ ἐθνικὸν συμφέρον ἐργάζονται.

Ἂν ὁ πατριωτισμὸς αὐτὸς δὲν μᾶς ἐνθουσιάζει, δὲν παύει ὅμως γι' αὐτὸ νὰ εἶνε καὶ **πατριωτισμὸς τῶν ἔργων**, ἐν ἀντιθέσει πρὸς κάποιον ἄλλον πατριωτισμὸν—**τὸν πατριωτισμὸν τῶν λόγων**—τὸν ὁποῖον ἠμποροῦμεν νὰ καυχώμεθα πῶς ἔχομεν.

Καὶ μεταξὺ τῶν δύο πατριωτισμῶν, νὰ σᾶς 'ποῦμε τὴν ἀλήθεια, νομίζομεν πῶς ὁ δικός μας δὲν εἶνε οὔτε ὁ δυσκολώτερος οὔτε ὁ ἀποτελεσματικώτερος.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΑ ΤΟΥ "ΝΟΥΜΑ,

(Πρὸς τὸν κ. Ἀντίλαλον τοῦ «Νουμᾶ», εὐχηθέντα τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἔργου μου διὰ τῆς Βιβλιοθήκης Μαρασλῆ).

Εὐχαριστῶ τοὺς δεικνύοντας ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἐργασίαν μου. Ἐγὼ εἶμαι βέβαιος ὅτι ὑπάρχει ἐνδιαφέρον καὶ πόθος πολὺς ἐμφανίσεως νέων ἐργασιῶν.

Ἐὰν δὲν ἤμουν βέβαιος δι' αὐτὸ, δὲν θὰ ἔχανα τὸν καιρόν μου. Ἀλλ' οὔτε ὁ Μαρασλῆς ποῦ κάθεται εἰς τὴν Ρωσσίαν, οὔτε καὶ οἱ ἐδῶ ἐκδόται ἔχουν κανένα λόγον νὰ ἐκδίδουν τὰ ἔργα τοῦ κάθε παρουσιαζομένου μὲ ἕνα ἄρθρον ἢ μὲ μίαν μελέτην. Ὅ,τι λέγομεν καὶ θέλομεν διὰ

ὅτι ἡ καρδιά της θὰ ἐσταματοῦσε στὴν πρώτη συνάφεια, στὴ πρώτη λεξι... Γιὰ νὰ τῆς εἶνε σιμώτερα, γιὰ νὰ θρέψῃ τὴν πλάνη, ὅτι συγκοινωνεῖ μ' ἐκεῖνο ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς ἀνθισμένους κήπους, καὶ δὲν ξέρω γιὰ ποιὰ ἐλπίδα, καὶ δὲν ξέρω γιὰ ποιὰ προσδοκία, ξαναῆλθε στὸ Φουτελουτσέντε ποῦ γιὰ χρόνια τὸ εἶχαν σχεδὸν ἐγκαταλείψῃ... Κάθε βράδυ ἀνεβαίνει στὴν ὑψηλότερη ἀστρακιὰ καὶ κυττάζει πρὸς τὴν Ἀρμιράντα καὶ προσεύχεται... Προσεύχεται καὶ γιὰ σᾶς.

ΒΕΑΤΡΙΚΗ. Γιὰ μένα;

ΒΙΡΓΙΝΙΟΣ. Ξέρει τὴ θυσία σας. Ξέρει ὅτι ἀφιερωθήκατε ὁλόκληρη σ' αὐτὸ τὸ ἔργον οἴκτου καὶ ὀδύνης, κι' ὅτι ζῆτε ἐδῶ 'σὰν σ' ἕνα μοναστῆρι... Νοιώθει γιὰ σᾶς μιὰ μητρικὴ τρυφεράδα. Μοῦ εἶπεν: «Ἂν ἡ Βεατρίκη θὰ ἤθελε καμμιὰ 'μέρα νὰλθῇ στὸ Φουντελουτσίντε!» Θυμώσαστε; Ἐρχόσαστε κάποτε στὴν ἔπαυλι τῶν Κίτρων...

ΒΕΑΤΡΙΚΗ. Θυμᾶμαι.

ΒΙΡΓΙΝΙΟΣ. Δὲν ἔρχεσθε καμμιὰ 'μέρα στὸ Φοντελουτσέντε, γιὰ νὰ ἱκανοποιήσετε τὸν πόθο τῆς μητέρας μου;

ΒΕΑΤΡΙΚΗ. Ναί.. καμμιὰ 'μέρα...

(Ἡ φωνή της εἶνε ἀδύνατη. Δὲν ξέρει πλειὰ νὰ καθυποτάξῃ τὴν ταραχὴ ποῦ τὴν κυριεύει σιγὰ σιγὰ στὴν διάρκεια τῆς συνομιλίας, καὶ ποῦ ἐφανέρωνεν ἀπὸ καιροῦ σὲ καιρὸ ἡ γλυστερὲς κοκκινάδες στὴν ἐπιφάνεια τῶν παρειῶν της, ἀπαλῶν...)

.....Καμμιὰ 'μέρα θὰλθῶ...

ΒΙΡΓΙΝΙΟΣ. Θὰ σᾶς συντροφέψω ἐγώ, ὁ ἴδιος. Δὲν εἶνε πολὺ μακρυά. Ἡ μητέρα μου θὰλθῇ νὰ σᾶς συναντήσῃ στὸ μισὸ δρόμο. Ἴσως θὰ εἰμπορέσῃ ἀκόμη μιὰ φορὰ νὰ μειδιάσῃ, ὅταν σᾶς ἰδῇ. Δὲν μειδᾷ πλειά.

ΒΕΑΤΡΙΚΗ. Ναί θὰλθῶ μιὰ 'μέρα, ὅταν σεῖς θὰ μοῦ τὸ 'πῆτε.. Δυὸ πόνοι θὰ συναντηθοῦν καὶ θὰ ἀναγνωρισθοῦν. Ἴσως μειδιάσῃ ὁ ἕνας στὸν ἄλλον.

(Παῦσις. Καὶ οἱ δυὸ, ὁ ἕνας κοντὰ στὴν ἄλλη, κλίνουν τὴν κεφαλή).

Ἀλ! ἀλλὰ ποιός εἶνε ὁ ἀκληρότερος πόνος; Ἐκείνη τοὐλάχιστο τὸν ξέρει ἡσυχασμένο στὸ τάφο. Κι' ἐγὼ τὴν ξέρω σ' ἕνα σκοτεινὸ τάφο τὴν ἀδελφή μου, ἀλλὰ ζωντανή, ἀλλ' ὅλη νὰ πάλλῃ καὶ νὰ αἱμάσσῃ μέσα σ' ἕνα ἀστείρευτο αἷμα.. Ξέρω ὅτι εἶνε ἀπ' ἐκεῖ, χωρισμένη, ἀμετάπειστη καὶ μολαταῦτα τὰ ζωντανά της μάτια μὲ κυττάζουνε καὶ μοῦ ζητοῦν βοήθεια, κι' ἐγὼ δὲν εἰμπορῶ νὰ τὴν ἀνακαλέσω, νὰ τὴν ξαναφέρω σ' ἐμένα!

ΒΙΡΓΙΝΙΟΣ. Ἀλλ' ἡ ἐλπίδα;

(Κυττάζονται στὸ πρόσωπο, γεμάτο ἀπὸ τὴν ἴδια ἀνέκφραστη συγκίνησι. Μὲ μιὰν ἀκουσία κίνησι ὁ Βιργίνιος σηκώνεται καὶ στρέφεται πρὸς τὸ δάσος. Ἡ Βεατρίκη μιμεῖται τὴν κίνησι ἐκείνη).

ΒΕΑΤΡΙΚΗ (κάθεται ἐκ νέου) Δὲν ξαναγυρίζει... Ἔχει τὸ πρᾶσινό της φόρεμα σήμερα, καὶ λησμονιέται μέσα του. Ἴσως περνᾷ μιὰ εὐτυχισμένη ὥρα. Εἶνε τόσο ἀγνὸ αὐτὸ τὸ πρωί, ποῦ ὁ καθένας νομίζει ὅτι εἰμπορεῖ σ' αὐτὸ νὰ ξαναγεννηθῇ...

ΒΙΡΓΙΝΙΟΣ (ὡσὰν νὰ νοιώθει ὅτι ξανανεβαίνει στὶς φλέβες του ἡ χαμένη μέθη). Φαίνεται στὸν καθένα ὅτι εὑρίσκεται στὸ σημεῖο νὰ κλέψῃ μ' ἕνα κρυφὸ τόπο, τὸ μυστικὸ τῆς ὡμορφιᾶς καὶ τῆς χαρᾶς... Σεῖς εἴσαστε ἐδῶ σὰν μέσα σ' ἕνα μοναστῆρι· σεῖς δὲν εἰμπορεῖτε νὰ καταλάβετε Ἐγὼ ἐσηκώθηκα τὴν αὐγή, ἐπάνω στὸ λόφο, ὅταν ἔπαλλαν ἀκόμη τ' ἄστρα στὸν οὐρανό.. Εἶδα στὴν κοιλάδα, ἀκόμη βυθυσμένη στὴν σκιά, τὸ ποτάμι νὰ ροδίσῃ ὅλο σὰν νὰ εἶχε βουτιχθῇ μέσα ἡ χαραυγή· ἀπεριόριστο κι' ἐνδόξατο σὰν νὰγκάλιαζε καὶ νἄτρεφε τὴν ψυχή μου. Ἤπια στοὺς ἀνέμους τὰ μεθυσμένα πνεύματα ὅλων τῶν πραγμάτων ποῦ ξαναγεννιόνουν καὶ, κάτω ἀπὸ τὶς χίλιες μελῳδίες τῶν φωλιῶν, ἄκουσα τὴν βαθειὰ καὶ ἁγία πνοὴ τῆς Μητέρας ποῦ τρέφει τὰ νήματα τῶν χόρτων καὶ τοὺς διαλογισμούς μας. Ὅλη ἡ ὀδύνη καὶ ὅλος ὁ πόθος ἄλλαξε μέσα μου σὲ μιὰ δύναμι πρόθυμη καὶ τολμηρή Κι' ἐγὼ παρακεντοῦσα ἀκατάπαυστα τ' ἄλογό μου πρὸς ἕνα τέρμα ποῦ δὲν εἴξερα ἂν εἴτανε μέσα μου ἢ στὰ ὅρια τοῦ κόσμου. Κι' ἡ ἀκίνητες καὶ σκοτεινὲς εἰκόνες τῆς περασμένης ζωῆς, ἐχρωματίζοντο μὲ μιὰ ξαφνικὴ λάμψι καὶ θαυμαστὴ, ἀγνώριστη, καθὼς τὰ ἀγάλματα στὴν πυρκαϊὰ ἑνὸς ναοῦ. Καὶ καμμιὰ φρίκη τοῦ θανάτου ἐκείνου ἀπόμεινε μέσα μου, καὶ μάλιστα μοῦ ἐφάνταζε ἐκεῖνος ὥμορφος σὰν μιὰ θυσία ἐπάνω σ' ἕναν ἄβατο βωμό·

τοὺς ἄλλους, πρέπει νὰ τὸ ἴδιο νὰ λέγωμεν καὶ νὰ θέλωμεν καὶ διὰ τὸν ἑαυτόν μας. Τί θὰ εἰπῇ Γιαννόπουλος; Ἢ Γιαγκόπουλος, ἢ Ἰωαννόπουλος, ἢ Κολοκυθόπουλος; τὸ ἴδιον εἶνε. Ἐὰν ἐρωτήσετε ἄνθρώπους, ἐκτὸς τῶν ὀλίγων ἡμῶν, τῶν διαβαζόντων τὰ ὅλα, θὰ σᾶς εἰποῦν ὅτι δὲν ἔχουν ἰδέαν. Καὶ πολὺ δικαίως καὶ πολὺ φυσικά. Μεταξὺ τῶν ἄλλων κακῶν ποὺ παθαίνομεν ἐδῶ εἶνε καὶ αὐτό: Γράφομεν ἕνα ἄρθρον, ἕνα διήγημα, ἐκδίδομεν ἔστω ἕνα βιβλιαράκι καὶ οἱ φίλοι μας, ὅτοι μᾶς ἀγαποῦν, ὅσοι ἔχουν ἐνδιαφέρον, μᾶς λένουν, εὖγε εὖγε καὶ ἐμεῖς νομίζομεν, ὅτι ἔγεινε, ἐτελείωσεν ἡ δουλειά, ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα μεγάλοι καὶ ἡ Ἑλλὰς ἐπρόκοψεν. Ὄχι! καὶ ἡ ἀξία καὶ ἡ ὑπόληψις καὶ ἡ τιμὴ πρέπει νὰ ἀποκτᾶται μὲ αἷμα καὶ βῆμα βῆμα ἀγωνιζόμενοι. Πρέπει νὰ εἴμεθα φειδωλότατοι εἰς τοὺς ἐπαίνους. Πρέπει νὰ προσέχωμεν νὰ μὴ δημιουργοῦμεν θεοὺς τιποτένιους. Ἅμα σπρώξῃς ἕναν καὶ τοῦ κάτσῃς εἰς τὸν σβέρκον, φώναζε ἔπειτα ὅσον θέλεις ἅμα ἰδῇς ὅτι τενεκὲς αὐτὸς ἔγινε πλέον. Ἐγὼ τοὐλάχιστον δὲν ἔχω παρὰ μίαν μόνον ἀξίωσιν τὴν ὁποίαν διατυπώνω ὡς θερμὴν καὶ ἐπίμονον καὶ καθημερινὴν παράκλησιν, τρεῖς τώρα μῆνας τακτικὰ εἰς τοὺς τεταγμένους νὰ ἐμφανίζουν καὶ νὰ κυκλοφοροῦν τὰς νέας Ἰδέας, τὰς ἀγαθὰς Ἰδέας, δηλαδὴ εἰς τὸν ἡμερήσιον καὶ περιοδικὸν τύπον, νὰ βοηθήσουν ὥστε νὰ φανῇ ὄχι ἡ ἐργασία, ἀλλὰ τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας μου, διότι ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ τὴν συμπαθήσουν ὅλοι, παρὰ τὸν ἀχρεῖον χαρακτῆρα μου τὸν δυσαρεστοῦντα ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ αὐτὸ δι' ἐμένα εἶνε ὑπεραρκετόν. Τὰ ἄλλα ἔπειτα ἔρχονται μόνα των. Τὰ κάμνω καὶ μόνος μου.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΑΔΙΚΑ! ΑΔΙΚΑ!

Φίλατατε «Νουμᾶ»

Ἔξυπνα, πολὺ ἔξυπνα καὶ χαριτωμένα ὅσα ὁ κ. Κ. Κατσίμπαλης ἔγραψε εἰς τὸ τελευταῖον τεῦχος τῆς «Κριτικῆς» περὶ τοῦ Βασ. Θεάτρου καὶ τῆς Δραμ. τοῦ Ὠδείου Σχολῆς. Ἀμίμητον ἰδίως ἐκεῖνο τὸ «Labiche à la pallicare» ποὺ μᾶς σερβίρει κάθε τόσον τὸ Βασιλικόν, καθὼς καὶ τὸ «Voyage d'agrément de Mr Truffier».

Κατόπιν τοῦ προοιμίου αὐτοῦ, τοῦ εἰλικρινεστάτου, θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ ὁ ἐρασιτέχνης κύριος νὰ τοῦ παρατηρήσω ὅτι ἀδίκως καὶ παραλόγως, παρασυρθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀκατασχέτου ρεύματος τῆς εὐφυολογίας, κατέταξε εἰς τὴν χορείαν τοῦ Labiche καὶ τὸν Χάουπτμαν, εἰς τὴν τάξιν δὲ τῶν à la pallicare μεταφραστῶν καὶ τὸν μεταφραστὴν τοῦ «Ἀμαξᾶ Ἔνσελ».

Ἂν εἶνε ἕνα δρᾶμα ποὺ ἐξαγνίζει κάπως τὰς τόσας ἁμαρτίας τοῦ παρὰ τὴν ὁδὸν Ἁγίου Κωνσταντίνου «Ἀσύλου τῶν Ἀνιάτων», τὸ δρᾶμ' αὐτὸ εἶνε ὁ ἀμαξᾶς Ἔνσελ, τοῦ ὁποίου ἡ καλλιτεχνικὴ ἀξία ἀνυψώθη εἰς τὸ maximnum ἀπὸ τὴν στιγμὴν ἴσα ἴσα ποὺ τοῦ ἐπετέθη ὁ κ. Βερναρδάκης. Διὰ τὴν μετάφρασιν δὲν λέγω τίποτε. Ἀρκεῖ ὅτι ἔγεινε ἀπὸ τὸν κ. Κ. Χατζόπουλον, ὁ ὁποῖος—δὲν θὰ χάσῃ ἂν τὸ μάθῃ καὶ ὁ κ. Κατσίμπαλης—εἶνε ἕνας ἀπὸ τοὺς καλλιτέρους μας ποιητὰς καὶ τοὺς εὐσυνειδητωτέρους μας λογίους.

Ἰδικός σας

Δ. Παραξενόπουλος

ΠΑΡΙΖΙΑΝΙΚΗ ΑΒΡΟΤΗΣ

Κύριε Διευθυντὰ τοῦ «Νουμᾶ»

Ἔλλειψιν τάκτ ἀδικαιολόγητον ἔδειξεν ἡ Γαλλικὴ Σχολή, ὡς ὀρθώτατα παρετήρησεν μία Ἀθηναϊκὴ ἐφημερὶς προχθὲς, μὴ προσκαλέσασα τοὺς πρωτεύοντας ἀντιπροσώπους τοῦ Ἀθηναϊκοῦ τύπου εἰς τὰς ἑορτὰς τῶν Δελφῶν.

Ἡ περίφημος αὐτὴ Παριζιάνικη ἁβρότης τί ἔγεινε; Μήπως ἐδραπέτευσε ἀπὸ τὴν Γαλλικὴν Σχολὴν καὶ κατέφυγε εἰς τὰ γραφεῖα τῶν Ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων, αἱ ὁποῖαι ἐνθυμοῦνται εἰς κάθε περίστασιν πῶς ὑπάρχει Γαλλικὴ Σχολή, ἐνῷ ἐκεῖνη λησμονεῖ πῶς ὑπάρχουν Ἀθηναϊκαὶ ἐφημερίδες;

Μεθ' ὑπολήψεως

Δελφίδης

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

— «Εἶνε ἡ ὥρα ποὺ τοῦ ἀηδονιοῦ ἡ γλυκειὰ λαλιὰ ἀκούγεται ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ κλαδιὰ τῶν δένδρων· εἶνε ἡ ὥρα ποὺ οἱ ἐρασταὶ γλυκοψιθυρίζουν τοὺς ὅρκους στὶς ἀγαπημένες τους· οἱ δροσεροὶ ἄνεμοι μαζῆ μὲ τὰ νερὰ τὰ κελαρύζοντα σκορπᾶνε μιὰ μεθυστικὴ ἁρμονία στὴν μοναξιά· ἡ δροσιὰ ἔχει ἐλαφρῶς ραντίσει τὰ λουλούδια· τὰ στέρια ἀνέτειλλαν στὸν οὐρανὸ καὶ στὴν θάλασσα ἕνας βαθὺς γαλάζιος πέπλος ἁπλώνεται...» Ἔτσι ἀρχίζει ἡ Παριζίνα τοῦ Μπάϋρον, κ. Τραγουδιστὴ τοῦ Ἑσπερινοῦ. Ἅμα ἐδιαβάσαμε τὸ ποίημα ποὺ μᾶς ἐστείλατε, θυμηθήκαμε τοὺς στίχους αὐτοὺς καὶ ἀπὸ τὴν συγκίνησι ἐπετάξαμε, χωρὶς νὰ τὸ θέλουμε, τὸν «Ἑσπερινόν» σας στὸ καλάθι τῶν ἀχρήστων. Νὰ μᾶς συγχωρεῖτε!—κ. Ὀρ. Γαρπ. Μεγάλος ποιητής; Σὲ καλό σας! Μὰ ἕνας Ἄγγλος κριτικὸς τώρα τελευταῖα ἀκόμη εἶπε πῶς μεγάλος ποιητὴς θὰ ἐγινόταν ὁ Σέλλεϋ ἂν δὲν πέθαινε τόσο νέος Ὁ ἰδικός σας μεγάλος ποιητὴς ἔχει γράψει τοὐλάχιστον ἕνα τραγοῦδι σὰν τὸ «Κουδαλλό»;

— κ. Μάριον. Δὲν μᾶς στέλνετε μερικὰ ἀπὸ τὰ πεντακόσια, μικρὰ ὅμως γιὰ νὰ διαλέξουμε; — κ. Θ. Πρδρ. Εὐχαριστοῦμεν γιὰ τὰς εὐγενεῖς κρίσεις. Θὰ δημοσιευθῇ προσεχῶς. - Δίκαια ὅτα γράφετε, κ. Κολοκυθοκέφαλε, καὶ τὴν ἐξυπνοτάτην ἐπιστολήν σας θὰ τὴν χρησιμοποιήσουμε γιὰ τἄλλο φύλλο.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

— «Ψευσθεῖσαι ἐλπίδες». Αὐτὸν τὸν τίτλον φέρει κομψότατο βιβλιαράκι, τὸ ὁποῖον ἐλάβαμεν προχθές. Ὁ συγγραφεύς του κ. Β. Α. Ἠλιόπουλος δὲν ὁρίζει τί πρᾶγμα εἶνε αἱ ψευσθεῖσαι ἐλπίδες του. Διήγημα; Φιλοσοφικὸν σύγγραμμα; Ἐναίσιμος ἐρωτικὴ διατριβή; Ἐπὶ τέλους κάτι εἶνε καὶ κάτι καλλίτερο ἠμποροῦσε νὰ εἶνε, ἐὰν ὁ νεαρὸς κύριος ποὺ τὸ συνέγραψε, ἐμελετοῦσε εἰλικρινέστερον τὸν ἑαυτόν του καὶ τὴν ζωὴν καὶ δὲν ἐγκανότανε εἰς φιλοσοφικοὺς ὁρισμοὺς, ὄχι καὶ τόσον σοβαροὺς, ὡς οἱ ἑξῆς: «Μισάνθρωπος καλεῖται ὁ μισῶν τοὺς ἀνθρώπους. Ἔρως εἶνε πυρῖτις ἄϋλος. Εἰς σπινθὴρ ἐπίσης ἄϋλος, ὁράτος, μία ἀκτὶς θερμὴ φευγαλέα ὀφθαλμοῦ, ἐμβάλλει τὸ πῦρ καὶ ἀναστατεῖ τὸ πᾶν ἐν τῇ καρδίᾳ». Ἂν δὲν περιωρισθήκαμε εἰς ἁπλῆν ἀναγγελίαν τοῦ βιβλίου, δὲν φταίμε 'μεῖς ἀλλ' ὁ συγγραφεύς, ὁ ὁποῖος καὶ νέος εἶνε—συνετῶς ἄξιος κάποιας προσοχῆς—καὶ κακοὺς φίλους ἔχει, καθὼς τὸ ἀποδεικνύει ἡ ἐπιστολὴ ἑνὸς ἐξ αὐτῶν, ἡ ὁποία προτάσσεται τοῦ κομψοῦ βιβλίου ὡς πρόλογος.

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΔΙΑΚΗΡΥΞΙΣ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΣ

Ἐκτίθεται εἰς τρίτην ἐπαναληπτικὴν μειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἡ κατασκευὴ ὑδραυλικῶν ἐργασιῶν πρὸς ἄρδευσιν τοῦ ἅλσους Κηφισσίας.

Προσοραὶ ἐνσφράγιστοι συνοδευόμεναι ὑπὸ χρηματικῆς ἐγγυήσεως κλπ. γίνονται δεκταὶ μέχρι τῆς 20ης Ἀπριλίου ὥραν 10ην π. μ. ἐν τοῖς γραφείοις τῆς Ἑταιρίας, ἔνθα εἰσὶν ἐκτεθειμένοι καὶ οἱ ὅροι τῶν συμφωνιῶν.

Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀπὸ 20 Μαρτίου 1881 καὶ 16 Δεκεμβρίου Β. Διαταγμάτων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13ῃ Ἀπριλίου 1903

(Ἐκ τοῦ γραφείου τῶν Σιδηροδρ. Ἀττικῆς)

ΔΗΛΩΣΙΣ

Φύλλα περασμένα τοῦ «Νουμᾶ» πωλοῦνται εἰς τὸ Κεντρικὸν Πρακτορεῖον τῶν Ἐφημερίδων καὶ εἰς τὰ κιόσκια τῶν πλατειῶν Συντάγματος Ὁμονοίας, Ἐθνικῆς Τραπέζης, Βουλῆς καὶ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

καὶ ὅλο τὸ διαχυμένο αἷμα ἀνέβλυζε στὶς φλέβες μου, ἐφούσκωνε τὴν ἀδελφική μου καρδιά, γιὰ νὰ ξαναγαπήσῃ μὲ μιὰ ἀγάπη πλειὸ ἀγνὴ καὶ πλειὸ μακρυνή. .

(Στὸ κιγκλίδωμα, στὸ βάθος, στὰ ὅρια μεταξὺ τοῦ κήπου καὶ τοῦ δάσους, φαίνεται ἡ Τρελλὴ μ' ἕνα μυστικὸ ὕφος καὶ συγκρατημένο. Τὸ πρόσωπόν της τὸ σκεπάζει μιὰ φύλλινη προσωπίδα· τὰ χέρια της εἶνε φασκιωμένα μὲ χόρτα. Μυστικὴ, σιωπηλὴ καὶ πράσινη, ὅμοια μ' ἕνα παράδοξο φυτικὸ φάντασμα, προχωρεῖ πρὸς τὴ στοὰ—λάρατη—μέσα στοὺς φράκτας τῶν κυπαρίσσων.

ΒΕΑΤΡΙΚΗ (γυρισμένη πρὸς τὸν ἐπισκέπτη, δειλὴ καὶ ἔκθαμβη, χωρὶς νὰ ἐννοῇ). Κι' ἤτανε αὐτὸ τὸ μοναστῆρι τὸ τέρμα τοῦ φλογεροῦ σας δρόμου; τὸ μοναστῆρι αὐτὸ κατοικημένο ἀπὸ τὴν ὀδύνη καὶ τὴν τρέλλα;

ΒΙΡΓΙΝΙΟΣ. Παραξενεύεσθε σεῖς... Ἄ, σεῖς δὲν ἠμπορεῖτε νὰ καταλάβετε!

ΒΕΑΤΡΙΚΗ. Κι' ἂν καταλάβαινα...

(Κόβεται κι' ἀναπηδᾷ, γιατὶ ἄκουσε ἀπὸ μακρυὰ τὸ κρυφὸ βῆμα ποὺ πλησιάζει).

Ἔρχεται· εἶν' ἐκεῖ...

(Ὠχροί, μὲ ἀδημονία κι' οἱ δυὸ, ἔχουν τὰ μάτια καρφωμένα πρὸς τὴ βωβὴ πράσινη ἐμφάνισι. Γιὰ ὀλίγες στιγμὲς ἡ σιγὴ εἶνε μεγάλη, καὶ δὲν τὴν διακόπτει παρὰ πότε πότε καμμιὰ φωνὴ χελιδονιοῦ, τὸ βούϊσμα τῶν μελισσῶν, ἡ πνοὴ τοῦ ἀνέμου).

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ

(Ἡ Τρελλὴ σταματᾷ κάτω ἀπὸ τὸ ἀέτωμα, μὲ διαταγμὸ κρατεῖ μὲ τὸ ἕνα χέρι τὸ στεφάνι πλεγμένο μὲ τὸ σπασμένο κλαδί. Χαμογελοῦν τὰ μάτια της, τὰ δόντια της λαμποκοποῦν, ἀνάμεσα στὴ φύλλινη προσωπίδα. Προσηλωμένος σ' αὐτὴ ὁ Βιργίνιος μένει ἀκίνητος, σὰν μαγεμένος· ἐνῷ ἡ Βεατρίκη κινεῖται γιὰ νὰ τὴν συναντήσῃ)

ΒΕΑΤΡΙΚΗ. Ἰσαβέλλα!

Ἡ ΤΡΕΛΛΗ. Ἐγὼ δὲν εἶμαι ἡ Ἰσαβέλλα.

(Κάνει ἕνα βῆμα πρὸς τὰ ἔμπρός).

Δὲν εἶμαι ἡ Ἰσαβέλλα Τὰ πράσινα πράγματα μ' ἐπῆραν γιὰ ὁμοία τους. Δὲν μὲ φοβοῦνται πλειά... Ἐμεῖς σᾶς ἐπεριμένα στὸ δάσος. Ἐνομίζαμε ποὺ εἴχατε διαβῇ, ὁ ἕνας δίπλα στὴν ἄλλη καὶ ὅτι ὡμιλούσατε γιὰ τὴν εὐτυχία σας. Καὶ ἠθέλαμε νὰ εἴμαστε ἀπείρως γλυκὰ, καθὼς ποτὲ ἄλλοτε, κάτω ἀπὸ τὰ πόδια σας, στὸ κεφάλι σας ἐπάνω... Γιατὶ λοιπὸν μᾶς ἀπογοητεύσατε; Ἴσως ποτὲ πλειὰ δὲν θὰ εἴσαστε τόσο ὡραῖα καὶ τόσο εὐχαριστημένα· δὲν θὰ εἴμαστε ποτὲ πλειὰ τόσο νέα καὶ τόσο ἐλαφρὰ. Ἐμεῖς ἐτρέμαμε ὅλα μαζὺ, μ' ἕνα ἀδιάκοπο τρεμούλιασμα καὶ χαριτωμένο, γιατὶ ἔπαιζε ὁ ἥλιος μαζύ μας. Ἔπαιζε μαζύ μας σὰν ἕνα μεθυσμένο παιδί, καὶ μᾶς ἄγγιζε μὲ τὰ χίλια χρυσᾶ δάκτυλά του, μὲ χίλια χλιαρὰ δάκτυλα, ἐλαφρὰ καὶ πανοῦργα. χωρὶς νὰ μᾶς κάνῃ ποτὲ κακό. Ἄπειρα ἦσαν τὰ παιχνίδιά του, καὶ νέα, καὶ πάντοτε διαφορετικά. Μᾶς ἐκλόνιζε, μᾶς ἐκλόνιζε, ἀλλὰ χωρὶς νὰ μᾶς κουράσῃ ποτὲ, ὡσὰν νἄμελλε ἡ εὐθυμία μας νὰ ὑψωθῇ ἀκόμη, νὰ ὑψωθῇ· κι' ἐμεῖς ἐτρέμαμε ὅλοι μαζύ, μ' ἕνα ἀδιάκοπο τρεμούλιασμα, ὡσὰν νἄμελλε νὰ ξεσκάσῃ ἀπὸ μᾶς ἕνα πρωτάκουστο γέλοιο μὲ μιὰ ξαφνικὴ ἔκκρηξις .. Ἄ, γιατὶ τότε δὲν ἐδιάβαινε ἡ Βεατρίκη μὲ τὸν νυμφίος;

(Ὁ Βιργίνιος καὶ ἡ Βεατρίκη κοιτάζονται. Ἡ Τρελλὴ κάνει ἀκόμη ἕνα βῆμα πρὸς αὐτούς. Εἰς τὸ βάθος, στὴ κιγκλιδωτὴ θύρα ἐμφανίζεται ἡ Σιμωνέττα καὶ κινεῖται γιὰ νὰ ἐμβῇ στὸ κῆπο. Ἀλλ' ὁ Πάμφιλος ποὺ τὴν κατασκόπευε 'πίσω ἀπὸ τοὺς φράκτας, πηγαίνει νὰ τὴν συναντήσῃ. Γιὰ 'λίγες στιγμὲς μένουν μπρὸς στὴν εἴσοδο· ὕστερα ἀπομακρύνονται, χάνονται μέσα στὸ δάσος).

Γιὰ ἕνα πράσινο φόρεμα, ἡ Ἰσαβέλλα εἶχε ὑποσχεθῇ στὴ Βεατρίκη ἕνα χρυσὸ ὄνειρο. Κι' ἔγινε ἕνα ὄνειρο σιμὰ στὸ παράθυρο. Καὶ 'στ' ὄνειρο ἤτανε ὁ γαμβρὸς ποὺ ἤρχετο ἀνάμεσα ἀπὸ τὴν ἔνοιξι ἐπάνω 'στ' ἄλογο ποὺ τοῦτο τὸν κῆπο Κ' ἡ Ἰσαβέλλα στὸ ξύπνημά της ἔφερνε στὰ χείλη τὴν ἀγγελία. Ἀλλ' ἡ Βεατρίκη ἴσως, ἀτ' ἐκεῖνο τὸν ἐξώστη ὅπου ἔκλαιγε τὴν νύκτα, εἶχε ἰδῇ ἀπὸ μακρυὰ τὸν νυμφίο ποὺ ἐπερίμενε ἡ ψυχή της κι' εἶχε τρέξῃ εἰς προϋπάντησί του μὲ ὁλάνυκτα ὅλα τὰ φτερὰ τῆς ψυχῆς της. Καϋμένο περιστέρι! Καϋμένο περιστέρι!

(τὴν Πέμπτην τὸ τέλος)